

POWIATOWY URZĄD PRACY W ZAWIERCIU

42-400 Zawiercie ul. Parkowa 2

Sekretariat tel./fax. (32) 67-211-79; (32) 67-243-96

Załącznik nr 7 do protokołu Nr XIV/25

z dnia 18 kwietnia 2025 r.

STAROSTWO POWIATOWE w Zawierciu
KANCELARIA OGÓLNA

Wpł. 2025 -04- 17

Zawiercie dn. 17.04.2025 r.

CAZ.071.2.6.AW.2025

Ilość załączników
podpis

1 RP 1863/25

Starostwo Powiatowe w Zawierciu
Biuro Rady Powiatu
ul. Sienkiewicza 34
42-400 Zawiercie

W nawiązaniu do rozmowy telefonicznej przesyłam w załączeniu materiały dotyczące cudzoziemców na rynku pracy w powiecie zawierciańskim.

Z poważaniem

Z-ca Dyrektora
Powiatowego Urzędu Pracy
w Zawierciu
mgr Piotr Niepiekło

Cudzoziemcy na rynku pracy w powiecie zawierciańskim

Stopniowa liberalizacja przepisów dotyczących obecności imigrantów na polskim rynku pracy wpłynęła na systematyczny wzrost liczby zatrudnianych cudzoziemców. Główny Urząd Statystyczny opublikował w styczniu 2025 roku wyniki *"eksperymentalnego badania"*¹ dotyczącego cudzoziemców na polskim rynku pracy. Opublikowano w nim, że na koniec lipca 2024 r. w Polsce pracowało 1041,6 tys. cudzoziemców i stanowili oni 6,8 proc. wszystkich pracujących. Obcokrajowcy pochodzili z ponad 150 państw wśród których dominowali obywatele Ukrainy.

Prawo do podjęcia zatrudnienia przysługuje w Polsce bardzo szerokiej grupie cudzoziemców. Swobodny dostęp do polskiego rynku pracy mają obywatele Unii Europejskiej, Islandii, Norwegii, Lichtensteinu (w ramach Europejskiego Obszaru Gospodarczego) oraz Szwajcarii. Osobom tym przysługuje prawo do pracy na takich samych warunkach, jakie mają zastosowanie do obywateli Polski. Obywatele innych państw mogą pracować w Polsce, jeżeli przedsiębiorca, który chce ich zatrudnić, uzyska dla nich odpowiednie zezwolenie na pracę albo gdy cudzoziemiec posiada zezwolenie jednolite na pobyt czasowy i pracę. Wyjątkiem od tej zasady są obywatele pięciu krajów: Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy. Obywatele tych państw mogą legalnie pracować na terenie Polski na podstawie oświadczenia pracodawcy o powierzeniu pracy cudzoziemcowi bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę. W związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy dla obywateli tego kraju wprowadzono dodatkowe ułatwienia w legalizacji zatrudnienia. Wszystkie przebywające w Polsce osoby mogą podjąć pracę u każdego pracodawcy w Polsce na podstawie powiadomienia o powierzeniu wykonywania pracy.

Zasadniczo obcokrajowcy w Polsce podejmują zatrudnienie w oparciu o jedną z czterech funkcjonujących procedur legalizacji zatrudnienia cudzoziemca, które są uzależnione od kraju pochodzenia obcokrajowca oraz rodzaju pracy, którą będą wykonywać. Są to:

- **zezwolenie na pracę** - wydawane jest na wniosek pracodawcy przez wojewodę właściwego ze względu na siedzibę lub adres zamieszkania podmiotu zatrudniającego cudzoziemca na okres nie dłuższy niż 3 lata. Zezwolenie może być przedłużane i dotyczy wszystkich sekcji PKD poza tymi, które zostały określone jako sezonowe;
- **zezwolenie na pracę sezonową** - wydawane jest przez starostę właściwego ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi na okres nie dłuższy niż 9 miesięcy w roku kalendarzowym. Zezwolenie na pracę sezonową jest wymagane, jeżeli cudzoziemiec spoza UE/EOG/Szwajcarii będzie wykonywał w Polsce prace uznane za sezonowe. Są to prace w ramach rodzajów działalności gospodarczej według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), z którymi przepisy prawa łączą wykonywanie pracy sezonowej. Zezwolenie dotyczy prac w zakresie upraw rolnych oraz

¹ <https://stat.gov.pl/statystyki-eksperymentalne/kapital-ludzki/cudzoziemcy-wykonujacy-prace-w-polsce-w-lipcu-2024-roku.15,20.html>

chówu i hodowli zwierząt, a także zakwaterowania i usług gastronomicznych. Określono je w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie podklas działalności według PKD, w których wydawane są zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemca.

- **oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi** dotyczy wyłącznie obywateli Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy. Wpis do ewidencji oświadczeń jest dokonywany na wniosek pracodawcy zatrudniającego cudzoziemca przez starostę właściwego ze względu na siedzibę podmiotu lub adres zamieszkania, na okres zatrudnienia nie dłuższy niż 24 miesiące. W procedurze tej ujęci byli również Obywatele Federacji Rosyjskiej, jednak zostali z niej wyłączeni rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dniem 28 października 2022 roku.
- **powiadomienie o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy** – dotyczy wszystkich obywateli Ukrainy przebywających legalnie na terytorium RP. Warunkiem legalnego zatrudnienia jest powierzenie im pracy na podstawie bezpłatnego powiadomienia, składanego elektronicznie przez stronę praca.gov.pl. Powiadomienie składa pracodawca lub jego pełnomocnik do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na swoją siedzibę lub miejsce zamieszkania w terminie 7 dni od podjęcia pracy przez cudzoziemca.

Legalizacja zatrudnienia cudzoziemców w każdym przypadku jest obowiązkiem pracodawcy.

Do jednego z wielu zadań urzędów pracy, zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. należy obsługa pracodawców w zakresie zatrudniania cudzoziemców. W kompetencjach urzędu jest: wpisywanie oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń, wydawanie zezwoleń na pracę sezonową cudzoziemca (w tym wydawanie zaświadczeń o wpisie wniosku w sprawie pracy sezonowej do ewidencji wniosków), wydawanie informacji starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi w oparciu o rejestry bezrobotnych i poszukujących pracy oraz rejestracja powiadomienia o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy.

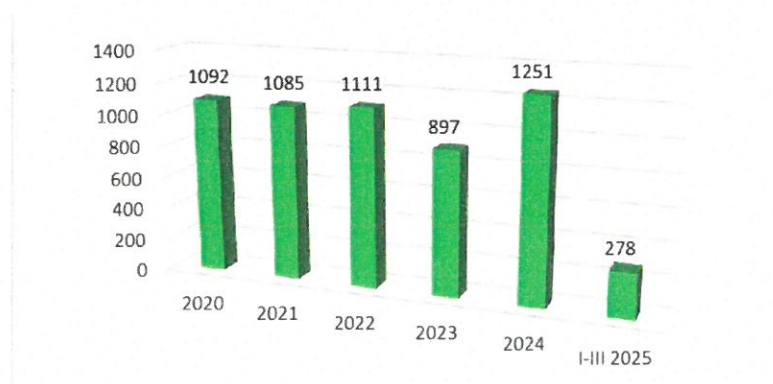
Zezwolenie na pracę

Pracodawca zainteresowany zatrudnieniem cudzoziemca z kraju nie należącego do UE/EOG musi uzyskać dla niego odpowiednie zezwolenie na pracę. Dokument ten wydaje wojewoda właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu powierzającego pracę, bądź ze względu na siedzibę podmiotu do którego cudzoziemiec jest delegowany. Zanim pracodawca złoży wniosek do właściwego wojewody o wydanie odpowiedniego dokumentu uprawniającego cudzoziemca do podjęcia zatrudnienia musi udowodnić, że na lokalnym rynku pracy nie ma polskich kandydatów do podjęcia pracy na stanowisku, które oferuje. W tym celu musi uzyskać z powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na główne miejsce wykonywania pracy przez cudzoziemca informację starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych, która jest integralną częścią wniosku o wydanie zezwolenia na pracę. Testu rynku pracy nie trzeba

przeprowadzać, gdy: praca, którą ma wykonywać cudzoziemiec, znajduje się w wykazie zawodów opublikowanych w rozporządzeniu przez wojewodę właściwego ze względu na główne miejsce wykonywania pracy przez cudzoziemca; zawód, który ma wykonywać cudzoziemiec znajduje się w załączniku do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej; gdy chodzi o prace pielęgnacyjno - opiekuńcze lub w charakterze pomocy domowej, które mają wykonywać obywatele: Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii lub Ukrainy; gdy praca będzie wykonywana w charakterze trenera sportowego, sportowca, lekarza dentysty lub lekarza odbywającego szkolenie lub realizującego program specjalizacji; gdy chodzi o cudzoziemca upoważnionego do reprezentowania przedsiębiorcy zagranicznego w jego oddziale lub przedstawicielstwie znajdującym się w Polsce; pracę ma wykonywać cudzoziemiec, który jest krewnym pracownika dyplomatycznego lub pracownika filii organizacji międzynarodowej w Polsce lub pracuje jako prywatna służba domowa u takich pracowników; pracę ma wykonywać cudzoziemiec, który jest doktorantem na którejś z polskich uczelni lub w okresie ostatnich 3 lat ukończył uczelnię wyższą w Polsce, Unii Europejskiej, Szwajcarii, Norwegii, Islandii lub Liechtensteinie; pracę ma wykonywać cudzoziemiec, który przez 3 lata przed złożeniem wniosku nieprzerwanie mieszkał w Polsce (pobyt cudzoziemca uznaje się za nieprzerwany, jeżeli żadna z przerw nie była dłuższa niż 6 miesięcy i wszystkie przerwy łącznie nie przekroczyły łącznie 10 miesięcy); pracę ma wykonywać obywatel Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii lub Ukrainy, który w okresie bezpośrednio poprzedzającym złożenie wniosku o wydanie zezwolenia na pracę był zatrudniony przez okres nie krótszy niż 3 miesiące u tego samego pracodawcy i na tym samym stanowisku - zgodnie z oświadczeniem o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi wpisanym do ewidencji oświadczeń - pod warunkiem przedstawienia oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi wpisanego do ewidencji oświadczeń i umowy o pracy oraz dokumentów potwierdzających opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne.

W latach 2020-2025 pracodawcy z terenu powiatu zawierciańskiego zgłosili do Powiatowego Urzędu Pracy w Zawierciu 5 714 miejsc pracy w ramach ofert złożonych w celu wydania informacji starosty.

Ilość wolnych miejsc pracy zgłoszona do PUP Zawiercie w latach 2020-2025
w celu wydania informacji starosty

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Zawiercie

W analizowanym okresie na 14 217 wszystkich zgłoszonych wolnych miejsc pracy 40,2% (5 714) stanowiły stanowiska zgłoszone w ramach testu rynku pracy. Największe zapotrzebowanie pracodawcy z terenu powiatu zawierciańskiego zgłosili w 2024 roku, najmniej w 2023 roku.

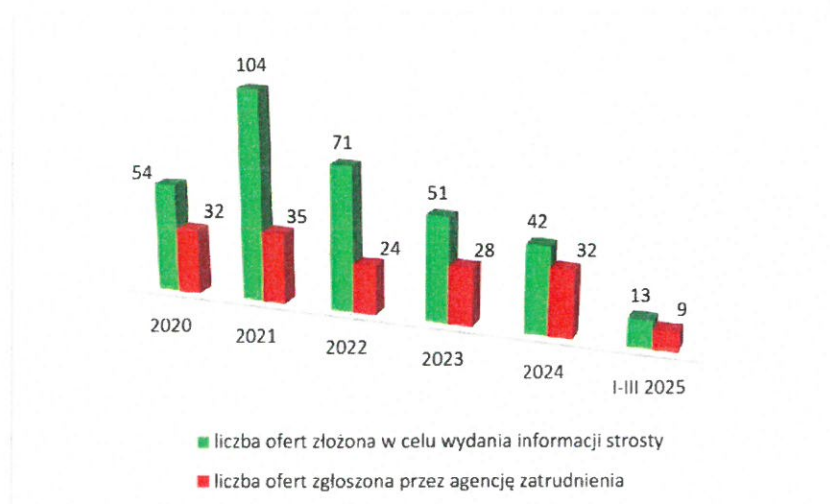
Najczęściej na terenie powiatu zawierciańskiego oferty pracy zgłaszane w celu wydania informacji starosty dotyczyły stanowisk, które nie wymagały szczególnych umiejętności bądź doszkolenia zawodowego, czy też znajomości języka polskiego.

Zawody w których najliczniej składano oferty w ramach testu rynku pracy
w Powiatowym urzędzie Pracy w Zawierciu w latach 2020-2025

kod zawodu	nazwa stanowiska	liczba zgłoszonych stanowisk
751101	garmażer	2 037
962201	pracownik prac dorywczych	1075
754903	pracownik produkcji	674
962990	pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	275
814204	operator maszyn i urządzeń do produkcji okien z tworzyw sztucznych	240
816003	operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego	183
712604	monter instalacji i urządzeń sanitarnych	151
832202	kierowca samochodu dostawczego	88
3139004	operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej	86

Źródło: opracowanie własne

Zatrudniając cudzoziemców przedsiębiorcy z terenu powiatu zawierciańskiego w dużej mierze korzystają z usług agencji zatrudnienia. W ten sposób przerzucają na firmę zewnętrzną czynności związane z legalizacją pobytu i zatrudnienia, rekrutacją czy szkoleniem pracowników. Spośród wszystkich ofert złożonych w celu wydania informacji starosty, które od stycznia 2020 r. do końca marca 2025 r. wpłynęły do Powiatowego Urzędu Pracy w Zawierciu 160, czyli 47,8% stanowiły oferty złożone przez agencje pracy tymczasowej.

Źródło: opracowanie własne

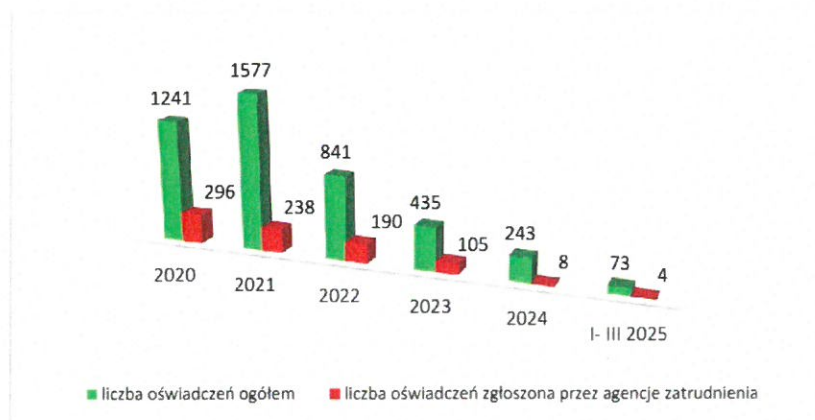
Agencje pracy tymczasowej potrafią sprawnie przeprowadzić proces zatrudnienia za pracodawcę. Współpraca z agencją pracy pozwala przedsiębiorcom dostosować ilość i strukturę zatrudnienia do sezonowych wzrostów zapotrzebowania na pracowników. Ponadto pracodawca - użytkownik przenosi na firmę zewnętrzną procesy związane z rekrutacją, selekcją, przyuczaniem i szkoleniem pracowników. Dzięki agencji pracy u pracodawcy zmniejsza się biurokracja, ponieważ to ona przygotowuje umowy, obsługuje płatności ZUS, ubezpieczenia, wypłaty wynagrodzeń czy badania medycyny pracy pracowników tymczasowych. Specyfiką pracy tymczasowej jest to, że umowy zawierane są z pracownikami na maksymalny okres 18 miesięcy, co powoduje kilkakrotne powtarzanie w krótkim okresie tych samych procedur. Zatrudnianie grup zawodowych przez agencje pracy na terenie powiatu zawierciańskiego koncentruje się na pracownikach fizycznych o niewielkich kwalifikacjach lub nieposiadających kwalifikacji, osobach zatrudnianych przy procesach produkcji i pracach pomocniczych.

Oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi

W Polsce pracuje coraz więcej cudzoziemców. W ostatnich latach dużym zainteresowaniem cieszą się pracownicy z Indonezji, Filipin, Indii, Bangladeszu i Nepalu. Największą jednak grupę spośród obcokrajowców pracujących w Polsce stanowią sąsiedzi zza wschodniej granicy, dla których Polska była od dawna pierwszym wyborem podczas podejmowania decyzji o migracji w celu zarobkowym. Z dniem 01.01.2018 r. zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 08 grudnia 2017 r. weszły w życie nowe przepisy dotyczące dostępu cudzoziemców z państw spoza UE/EOG do polskiego rynku pracy. Zmiany dotyczyły głównie pracy krótkoterminowej i sezonowej. Oprócz rejestracji oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi w kompetencji urzędów pracy znalazło się również wydawanie zezwoleń na pracę sezonową. Celem powyższej nowelizacji było

zwiększenie atrakcyjności oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy, dzięki czemu pracodawcy zainteresowani zatrudnianiem obywateli Ukrainy, Białorusi, Rosji, Mołdawii, Gruzji i Armenii mogli w sposób uproszczony zatrudniać wymienionych obcokrajowców rezygnując jednocześnie ze składania wniosków o wydanie zezwolenia na pracę. (W związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy obywatele Rosji zostali wyłączeni z tej procedury rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dniem 28 października 2022 roku).

Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu w latach 2020 – 2025 dokonał wpisu 4 410 oświadczeń do rejestru oświadczeń z czego 838 zostało złożonych przez agencje zatrudnienia. Skalę rejestracji oświadczeń w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zawierciu w latach 2020 – 2025 przedstawia poniższy wykres.

Źródło: opracowanie własne

Na zmniejszenie liczby rejestrowanych oświadczeń miało wpływ min. wydłużenie okresu wykonywania pracy na podstawie oświadczenia z 6 do 24 miesięcy przy jednoczesnej likwidacji 12 miesięcznego okresu rozliczeniowego, a także wprowadzenie w życie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, która umożliwia powierzenie pracy obywatelom Ukrainy na podstawie bezpłatnego powiadomienia.

Nieprzerwanie najliczniejszą grupą obcokrajowców wykonujących pracę w Polsce oraz w powiecie zawierciańskim są obywatele Ukrainy. W analizowanym okresie 84 % wszystkich legalnych form zatrudnienia dotyczyła rejestracji oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy właśnie tej grupie cudzoziemców, na drugim miejscu obywatelom Gruzji – 10,5%.

**Oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi według narodowości
wpisane do ewidencji oświadczeń przez Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu w latach 2020-2025**

Narodowość	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	I-III 2025 r.
Białoruś	26	15	39	30	35	3
Gruzja	53	188	138	49	23	11
Moldawia	2	14	29	19	10	3
Ukraina	1 160	1 349	630	335	172	56
Rosja	0	9	4	0	0	0
Armenia	0	4	1	2	3	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SYRIUSZ

W strukturze zatrudniania cudzoziemców dominowali mężczyźni w zawodach: pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani, pomocniczy robotnik budowlany, kierowca samochodu dostawczego, monter instalacji sanitarnych, kierowca samochodu ciężarowego, garmażer, murarz.

Wykaz zawodów w których pracodawcy z powiatu zawierciańskiego w latach 2020 -2025
najczęściej rejestrowali oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy dla cudzoziemców.

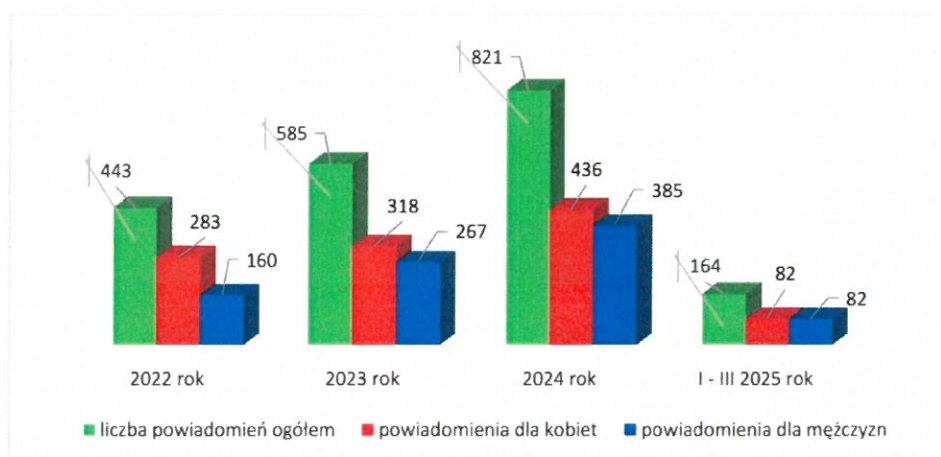
kod zawodu – nazwa zawodu		ilość oświadczeń (malejąco)
962990	pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej nie sklasyfikowaniu	558
931301	pomocniczy robotnik budowlany	430
832202	kierowca samochodu dostawczego	309
712604	monter instalacji i urządzeń sanitarnych	180
833203	kierowca samochodu ciężarowego	153
751101	garmażer	115
711202	murarz	99

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SYRIUSZ

Powiadomienie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi

Masowy napływ uchodźców wojennych z Ukrainy do Polski sprawił, że wprowadzono dodatkowe przepisy maksymalnie ułatwiające polskim pracodawcom zatrudnianie obywateli Ukrainy. Od momentu wejścia w życie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa możliwe jest powierzenie im pracy na podstawie powiadomienia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, o ile ich pobyt na terenie Polski jest legalny. Obywatele Ukrainy, zgodnie z przepisami ww. ustawy mogą wykonywać pracę w Polsce bez dodatkowego obowiązku uzyskania zezwolenia na pracę dla cudzoziemca lub wpisu oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń. Podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi ma obowiązek powiadomić w terminie 7 dni od dnia rozpoczęcia pracy przez obywatela Ukrainy – za pomocą systemu teleinformatycznego praca.gov.pl – powiatowy urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu zatrudniającego. Jest to jedyny przypadek, gdy zalegalizowanie pracy następuje po jej rozpoczęciu (a najwcześniej: w dniu jej rozpoczęcia). Zaletą wspomnianej procedury jest także fakt, że jest ona zwolniona z opłaty skarbowej lecz największym ograniczeniem tej formy legalizacji pracy cudzoziemców jest to, że dotyczy ona jedynie obywateli Ukrainy i ich małżonków.

Rozmiar powiadomień o powierzeniu pracy cudzoziemcowi na terenie powiatu zawierciańskiego w latach 2022- 2025 przedstawia poniższy wykres.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SYRIUSZ

W analizowanym okresie pracodawcy zgłosili w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zawierciu ogółem 2 013 powiadomień o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi dla 1 119 kobiet i 894 mężczyzn. W 56,6% powiadomienia dotyczyły kobiet na co wpływ miała zapewne mobilizacja wojenna oraz zakaz opuszczania Ukrainy przez mężczyzn.

Stanowiska w których najliczniej składano powiadomienia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi w
Powiatowym Urzędzie Pracy w Zawierciu w latach 2020-2025

2022	2023	2024	I – III 2025
Pracownik produkcji 112	Pracownik produkcji 239	Pracownik produkcji 367	Pracownik produkcji 61
Kierowca 22	Pracownik budowlany 61	Pracownik przetwórstwa warzyw i owoców 108	Pracownik budowlany 11
Pracownik gospodarczy 18	Tynkarz 23	Pracownik budowlany 78	Kierowca 10
Ślusarz 18	Pomoc kuchenna 19	Kierowca 47	Pracownik gospodarczy 6
Pracownik magazynowy 6	Zbrojarz 18	Magazynier 35	Magazynier 4
Zbrojarz 6	Ślusarz 16	Zbrojarz 24	
	Pracownik przy metkowaniu 12	Tynkarz 16	
	Szwaczka 5	Ślusarz 16	
	Brukarz 5	Pomoc kuchenna 13	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SYRIUSZ

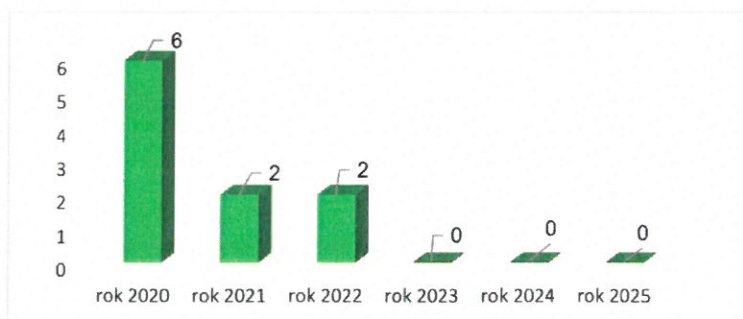
Na terenie powiatu zawierciańskiego w ramach składanych powiadomień cudzoziemscy pracownicy najczęściej zatrudniani byli do prac na produkcji (38,7%), w budownictwie (7,5%), przetwórstwie przemysłowym i spożywczym (5,52%).

Zezwolenie na pracę sezonową

Okres wiosenno - jesienny to okresy wzmożonych prac sezonowych w branżach uzależnionych od pór roku lub warunków atmosferycznych. Wiele takich prac wykonują coraz liczniej przybywający do naszego kraju cudzoziemcy. W tym celu od 1 stycznia 2018 r. znowelizowana ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła nowe rozwiązanie umożliwiające zatrudnianie w Polsce cudzoziemców do pracy sezonowej – zezwolenie na pracę sezonową. Praca sezonowa to praca wykonywana przez okres nie dłuższy niż 9 miesięcy w roku kalendarzowym w sektorach: rolnictwo, ogrodnictwo, turystyka w ramach działalności uznanych za sezonowe, które są ściśle określone w rozporządzeniu Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w sprawie podklas działalności według klasyfikacji PKD, w których wydawane są zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemca. Organem właściwym do wydania zezwolenia na pracę sezonową dla cudzoziemca jest urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania pracodawcy. Ułatwieniem dla pracodawców jest to, że zezwolenie na pracę sezonową nie określa stanowiska lub rodzaju pracy wykonywanej przez cudzoziemca, wobec czego pracodawca może powierzać cudzoziemcowi wszystkie rodzaje prac uznanych przez prawo za sezonowe, które występują w jego firmie, w ramach podklas PKD wymienionych w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Jeżeli cudzoziemiec przebywa poza granicami Polski, starosta wpisuje wniosek do ewidencji wniosków w sprawie pracy sezonowej

i wydaje zaświadczenie o wpisie, które jest dla obcokrajowca podstawą do wydania wizy w celu wykonywania pracy sezonowej lub potwierdza cel wjazdu do Polski w ruchu bezwizowym. Przepisy umożliwiają podjęcie pracy przez cudzoziemca w trakcie oczekiwania na zezwolenie na pracę sezonową, jeśli pracodawca poinformuje urząd o przyjeździe cudzoziemca dla którego uzyskał zaświadczenie o wpisie do ewidencji pracy sezonowej. Praca musi jednak być wykonywana na warunkach określonych w wydanym wcześniej przez powiatowy urząd pracy zaświadczeniu. Jeżeli cudzoziemiec przebywa na terytorium Polski, starosta wydaje zezwolenie na pracę sezonową. W okresie od stycznia 2020 r. do grudnia 2024r. Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu wydał 10 zezwoleń na pracę sezonową. Na terenie powiatu zawierciańskiego pracodawcy zatrudniali cudzoziemców w gospodarstwach rolnych. Pomimo, że procedura wydania zezwolenia jest prosta i szybka nie cieszy się ona dużą popularnością na lokalnym rynku pracy.

Liczba zezwoleń na pracę sezonową wydana przez PUP Zawiercie w latach 2020-2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SYRIUSZ

Aktywizacja zawodowa cudzoziemców

Cudzoziemcy, którzy utracili pracę, mają prawo zarejestrować się w powiatowym urzędzie pracy jako osoby bezrobotne, jeżeli posiadają legalny tytuł pobytowy oraz spełnią warunki określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Prawo do korzystania ze świadczeń i usług rynku pracy jest uzależnione od rodzaju tytułu pobytowego, który posiada cudzoziemiec i przysługuje tylko w okresie jego ważności. Po cofnięciu wizy lub zezwolenia na pobyt czasowy albo po upływie okresu ważności tych dokumentów cudzoziemiec traci status bezrobotnego lub poszukującego pracy. Cudzoziemcy zarejestrowani jako bezrobotni lub poszukujący pracy mogą korzystać z:

1. ogólnie dostępnych usług pośrednictwa pracy;
2. informacji o zawodach, rynku pracy oraz o możliwości szkolenia i kształcenia;
3. informacji i elektronicznych baz danych służących uzyskaniu umiejętności poszukiwania pracy i samozatrudnienia.

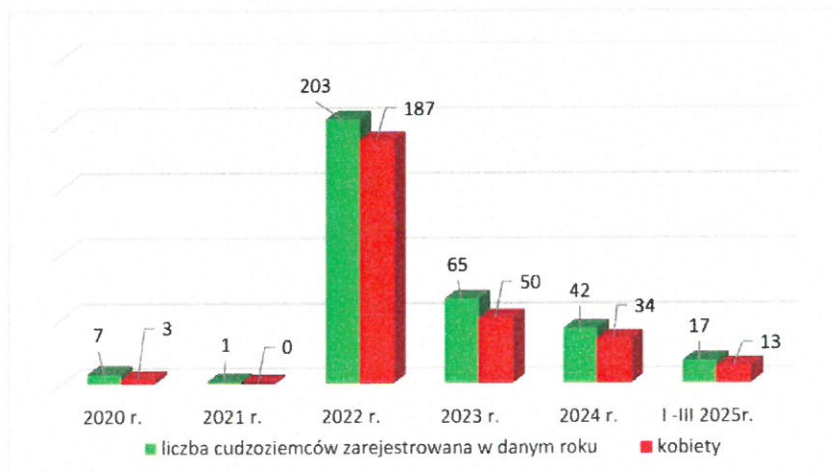
Obywatel Ukrainy przybyły do Polski po 24 lutego 2022r. oraz każdy inny obywatel Ukrainy, który aktualnie przebywa legalnie w Polsce korzysta ze specjalnych uprawnień na mocy ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rejestracji bezrobotnych i poszukujących pracy. Może on zarejestrować się w urzędzie pracy jako bezrobotny na takich samych zasadach jak obywatel RP, z tym że rejestrować mogą się również osoby w wieku: kobiety powyżej 60 roku życia i mężczyźni powyżej 65 roku życia.

Po zarejestrowaniu się w urzędzie pracy cudzoziemiec może zostać objęty różnymi formami pomocy określonymi w obowiązujących przepisach m.in.:

- szkoleń zawodowych;
- dofinansowań na podjęcia działalności gospodarczej;
- refundacji zatrudnienia (prace interwencyjne, roboty publiczne itd.);
- zwrotu kosztów przejazdu i zakwaterowania do i z miejsca pracy;
- refundacji kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7 lub osobą zależną.

Cudzoziemcy, którzy nie spełnią warunków niezbędnych do rejestracji jako osoby bezrobotne, mogą zarejestrować się jako osoby poszukujące pracy. Uzyskują wówczas dostęp do usług świadczonych przez urząd pracy takich jak: pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe.

Cudzoziemcy rejestrujący się w PUP Zawiercie w latach 2020-2025

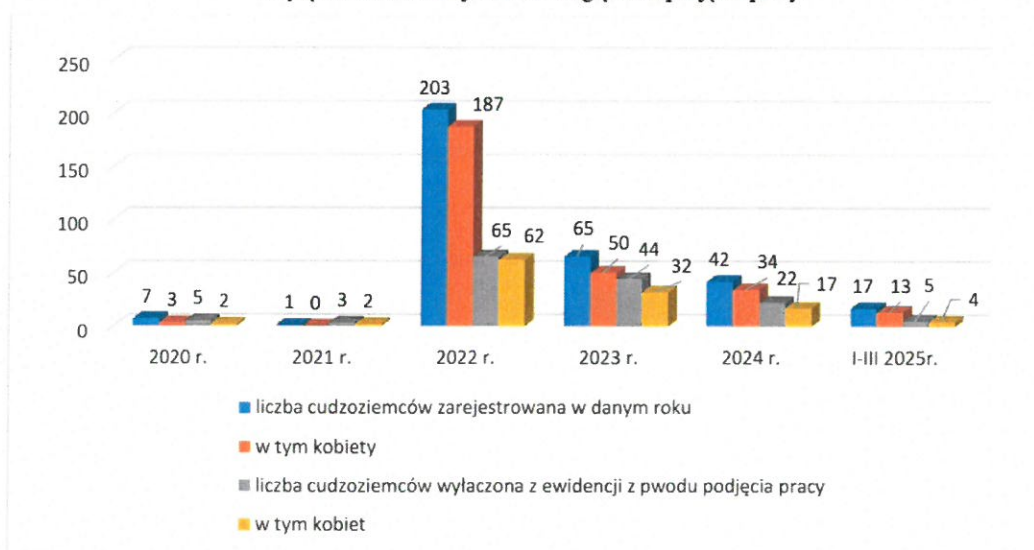

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Zawiercie

Wśród bezrobotnych, obcokrajowców, którzy w analizowanym okresie rejestrowali się w urzędzie przeważały kobiety. Stanowiły one 86,7% wszystkich cudzoziemców rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zawierciu. Migracja mężczyzn uległa zdecydowanemu zmniejszeniu ze względu na powszechną mobilizację w związku z działaniami wojennymi.

Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu w latach 2020 – 2025 w ramach swojej działalności obejmował aktywizacją zawodową cudzoziemców przy wykorzystaniu różnych instrumentów rynku pracy określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Najpopularniejszym instrumentem aktywizacji zawodowej były staże. W latach 2022-2025 pracodawcy z terenu powiatu zawierciańskiego przyjęli na staż 46 cudzoziemców. Drugim najpopularniejszym instrumentem rynku pracy były prace interwencyjne. W ramach tej formy pracodawcy zatrudnili 12 obcokrajowców. Obywatele Ukrainy przebywający legalnie na terytorium Polski mogą podejmować również działalność gospodarczą na takich samych zasadach jak obywatele Polscy. We wskazanym okresie cudzoziemcom zarejestrowanym w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zawierciu udzielono 2 dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej. W celu ustalenia aktualnej sytuacji zawodowej, społecznej, predyspozycji i potrzeb oraz możliwości podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, doradcy zawodowi objęli poradami zawodowymi 30 obcokrajowców. W okresie rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zawierciu 10 cudzoziemców zostało skierowanych i zatrudnionych w ramach doposażenia/wyposażenia lub uzupełnienia doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy.

Cudzoziemcy, którzy w latach 2020-2025 zostali zarejestrowani i wyłączeni z ewidencji PUP ze względu na podjęcie pracy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Zawiercie

W celu wsparcia obywaterek Ukrainy, które przybyły do naszego powiatu w związku z trwającymi na terenie Ukrainy działaniami wojennymi i zarejestrowały się w urzędzie, w okresie od lipca do grudnia 2022 roku wspólnie z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Katowicach tutejszy urząd realizował projekt partnerski w ramach konkursu „Razem Możemy Więcej – Pierwsza Edycja Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022-2023” - Resortowy Program Aktywizacyjny dla Cudzoziemców na lata 2022-2025. W ramach projektu obywatelki Ukrainy zainteresowane nabyciem lub podniesieniem kompetencji zawodowych zostały objęte

w ramach projektu poradnictwem zawodowym i szkoleniami. W ramach tej aktywizacji zawodowej 11 osób zdobyło umiejętności z takich dziedzin jak: kosmetyka, księgowość, nauka języka polskiego, prawo jazdy kat D, nauka języka angielskiego, instruktor nauki jazdy czy kurs tatuowania i rysunku.

Podsumowanie

Pomimo zwiększonej kompetencji urzędów pracy w zakresie dopuszczania cudzoziemców do rynku pracy, urząd nie posiada danych pozwalających na określenie rzeczywistej liczby obcokrajowców pracujących na terenie powiatu zawierciańskiego. Istotną przeszkodą jest między innymi brak danych dotyczących liczby wykorzystanych informacji starosty, które zostały wydane w celu uzyskania zezwolenia na pracę.

Niewątpliwie dominującą grupą cudzoziemców podejmujących pracę w Polsce, jak również na terenie powiatu zawierciańskiego są obywatele Ukrainy.

Przedsiębiorcy na terenie naszego powiatu zatrudniają cudzoziemców najczęściej do prac charakteryzujących się tym, że są to prace proste, niewymagające wysokich kwalifikacji, którymi pracownicy krajowi nie są zainteresowani ze względu na proponowaną formę zatrudnienia (zazwyczaj umowę zlecenie), pracę pod presją czasu, system zmianowy lub nieadekwatne wynagrodzenie.

W organizowaniu zatrudnienia dla imigrantów na terenie powiatu zawierciańskiego wiodącą rolę odgrywają agencje zatrudnienia, głównie dla pracodawców, którzy zwiększają produkcję okresowo. Współpraca z agencją pozwala przedsiębiorcy przenosić na firmę zewnętrzną procesy związane z rekrutacją, selekcją, przyuczaniem, szkoleniem i motywowaniem pracowników bez angażowania własnych, etatowych pracowników. Ponadto agencje pracy oprócz rekrutacji pracowników zajmują się także we własnym zakresie procedurami legalizującymi zatrudnienie, co stanowi dla pracodawców duże ułatwienie. Czuwają również nad aktualnością dokumentów zezwalających na wykonywanie pracy, aby na miejsce pracownika, któremu kończy się ważność dokumentów mieć zawsze na zastępstwo innego kandydata, co pozwala zachować przedsiębiorcy ciągłość produkcji. Najczęściej z agencjami pracy w powiecie zawierciańskim współpracują firmy produkcyjne z branż: spożywczej, produkcyjnej, transportowej i budowlanej.

Od momentu wejścia w życie przepisów specustawy w 2022 roku spadła liczba zgłaszanych oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi na rzecz bezpłatnego powiadomienia składanego do powiatowego urzędu pracy o zatrudnieniu obywateli Ukrainy. Pozwala to przedsiębiorcom na uniknięcie długiej, zawilej procedury związanej z uzyskaniem zezwolenia na pracę. Większość powiadomień składanych do urzędu pracy o zatrudnieniu obywateli Ukrainy dotyczyła kobiet, na co wpłynął zapewne ma konflikt zbrojny pomiędzy Ukrainą a Rosją i związana z nim mobilizacja wojenna mężczyzn, którzy mają zakaz opuszczania Ukrainy.

Regionalne firmy, które nie mogą znaleźć pracowników na rodzimym rynku pracy są otwarte na kandydatów z zagranicy. Zatrudnianie cudzoziemców niweluje niedobry kadrowe szczególnie przy pracach prostych niewymagających wysokich kwalifikacji, głównie w branży spożywczej i przemysłowej. Sformułować można

dwa spostrzeżenia: udział cudzoziemców na powiatowym rynku pracy rośnie, a znaczący odsetek wszystkich zatrudnionych stanowią obywatele Ukrainy.

Sporządziła: Agnieszka Wieczorek
pośrednik pracy